

AGA KHAN UNIVERSITY EXAMINATION BOARD

SECONDARY SCHOOL CERTIFICATE

CLASS X

ANNUAL EXAMINATIONS (THEORY) 2023

Sindhi Paper I

Listening Passage – I

ريڪارڊ پهريون:

سير ۽ سفر

بيروت ۾ گهڻي سردي هئي. رستي تي سڀ جبل برف سان چانيل هئا. هي رستو دنيا جي بهترين رستن مان ليکيو ويندو آهي. عجيب ۽ غريب نظارن سان پر آهي. اٽڪل اڍائي هزار فٽ مٿي جبل مان لنگهڻو پوندو آهي. آمد رفت تمام گهڻي هئي ۽ محسوس ٿي ٿيو جڻ تازي هوا برف رستي تان پري ڪري، هڪ پاسي ڪيل آهي. تقريباً ٽن ڪلاڪن جي سفر کانپوءِ دمشق پهتاسين، رستي ۾ موٽر ڊرائيور سان عربي ۾ گفتگو ٿيندي رهي. مذڪر مونث يا واحد جمع جي تميز مون نه ڪئي، مگر مئٽرڪ ۾ سکيل عربي ڪم آئي. هٿن ۽ اشارن جي مدد سان لفظن جي معنيٰ معلوم ڪرڻ ۾ ڪا ايڏي تڪليف پيش نه آئي.

دمشق ۾ ”مشرقي محلات“ ۾ رهيس پهچڻ سان شام جي خارجي وزارت ۽ تعليمي وزارت کي فون ڪيم. انهن جا ٻه نمائندا آيا. جن مون کي حڪومت جو مهمان قرار ڏنو ۽ هوٽل وارن کي اهڙيون هدايتون ڏنيون ويون.

مون کي سڌو شام جي پريزيڊنٽ جي رهائش جي جاءِ تي وٺي ويا، جتي مهمانن جي رجسٽر تي دستخط ڪيم. ان کان پوءِ مون کي دمشق جي سير تي وٺي ويا، بازار حميديه جي ڪجهه سير کانپوءِ ”عرب اڪيڊمي“ وياسون. هي ادارو عربي ادب جي ترقي لاءِ قائم ڪيو ويو آهي. ان ۾ فقط اديبن، فاضلن ۽ مصنفن کي پڙهڻ يا ڪتابن استعمال ڪرڻ جي اجازت آهي. لائبريري کي عام استعمال لاءِ نه رکيو ويو آهي بي بها ڪتابن جا نسخا موجود هئا. اڪيڊمي ۾ اٽڪل پنجاهه هزار ڪتاب آهن. ان کان پوءِ قومي لائبريري کي ڏنو سون جا اڱاري هڻڻ ڪري بند هئي، مگر اسان کي ڏيکارڻ لاءِ کولي ويئي هئي. ان ۾ اٽڪل هڪ لک ڪتاب آهن. ڪافي پيئارڙ جو دور، پريزيڊنٽ جي محلات کان هيستائين جتي ڪٿي زور رهيو ۽ تنگ اچي ويس. پيٽ اهڙو ته سخت ٿي پيو، جو وڏي ڪوشش ۽ همت کان پوءِ به ڍڪ ڀرڻ جي طاقت نٿي ٿي ان کانپوءِ انڪار ڪرڻ مناسب نه سمجهيم.

(ڪتاب جو نالو: سير ۽ سفر، مصنف پروفيسر غلام مصطفيٰ شاه، سنڌي ادبي بورڊ)

Listening Passage – II

ريڪارڊ ٻيو:

ڏاهو ٻار

ٻارو! مريد نالي هڪڙو ڏاهو ٻار ائين درجي ۾ پڙهندو هو. جيڪو وڏڙن جو چوڻ خوشيءَ سان مڃيندو هو ۽ ڪڏهن به ڪروڙ ڪونه ڪندو هو. روز صبح جو سویر اٿندو هو ۽ اٿڻ سان ئي وضو ڪري نماز پڙهي، قرآن ڪريم جو سبق پڙهڻ ويندو هو. ان کانپوءِ نيرن ڪري اسڪول پڙهڻ ويندو هو. پڙهڻ سان به ڏاڍو چاه هوندو هيس. ان ڪري ڏاڍي محنت ڪري هميشه پهريون نمبر ايندو هو. راند جي وقت راند ڪندو هو پڙهڻ جي وقت پڙهندو هو.

هڪ ڀيري مريد جي ماءُ بيمار ٿي پئي ۽ مند به سياري جي هئي. هڪ رات بيماريءَ جي حالت ۾ مريد جي ماءُ کيس سڏ ڪري چيو. ”پٽ! پاڻي ڍڪ ته ڏي.“ مريد جڏهن پاڻي کڻي آيو ته ايتري ۾ ماڻس کي ننڊ جو جهوتو وٺي ويو. مريد دل ۾ خيال ڪيو ته. امڙ کي ننڊ مان ڪيئن جاڳايان؟ سو پاڻي جو گلاس هٿ ۾ جهلي انتظار ڪرڻ بيهي رهيو. ڪافي دير کان پوءِ ماڻس سجاڳ ٿي ڏنائين ته، مريد پاڻي کڻيو بيٺو آهي. هوءَ ڏاڍي خوش ٿي پاڻي پي ڏئي جي درگاه ۾ هٿ کڻي دعا ڪري چيائين ته. ”سدورا پٽڙا تو منهنجي ڪاڻ هيڏي سيءَ ۾ بيٺو آهين! رب پاڪ توکي وڏي عمر عطا ڪري هميشه پنهنجي مقصد ۾ ڪامياب ڪري. شال توکي ڪو ڪوسو واءِ نه لڳي. ڏئي ڪندو سرون سر هوندين.“

مريد کي جيڪا جيگل ماءُ دعا ڪئي هئي سان نيٺ پرورپاڪ پوري ڪئي ۽ مريد پنهنجي محنت سان ڪاميابي ماڻي، وڏو ٿي هڪ قابل طبيب بڻجي ويو ۽ هاڻي ننڍو وڏو کيس ڊاڪٽر مريد صاحب سڏيندو آهي.

ٻارو اوهان ڏنو ته امڙ ڪيڏي نه عظيم هستي آهي جو ان جي ٿوري خدمت عرش تي رسائي ٿي ڇڏي. سو ٻارو! توهان به پنهنجي ماءُ پيءُ ۽ وڏڙن جو چيو مڃي، مريد وانگر محنت ڪري پنهنجو مقصد ماڻيو. هونءَ به سنا ٻار هميشه وڏن جو چيو وٺندا آهن.

(سنڌي ادبي بورڊ)